

Onderzoek Zakelijke Duurzaamheid Q1 2026

RESULTATEN VAN EEN STUDIE ONDER HET TOPMANAGEMENT VAN MKB EN MIDDELGROTE BEDRIJVEN IN NEDERLAND

DVJ INSIGHTS © 2026

CONTACT
Robert Gunther | Spokesperson Media Relations & Issue Management

DATUM
21.05.26

Achtergrond

STEEKPROEF

1-meting	n=264
2-meting	n=259
3-meting	n=249
4-meting	n=205
5-meting	n=130
6-meting	n=248
7-meting	n=256

DOELGROEP

Het topmanagement (CEO, CFO, etc.) van bedrijven met 50 tot 1000 FTE. Daarnaast dient het bedrijf geen dochteronderneming van een multinational te zijn.

WEGING

Er is gewogen naar de representatieve verdeling van de zakelijke subgroepen binnen het totale sample.

VELDWERK PERIODE

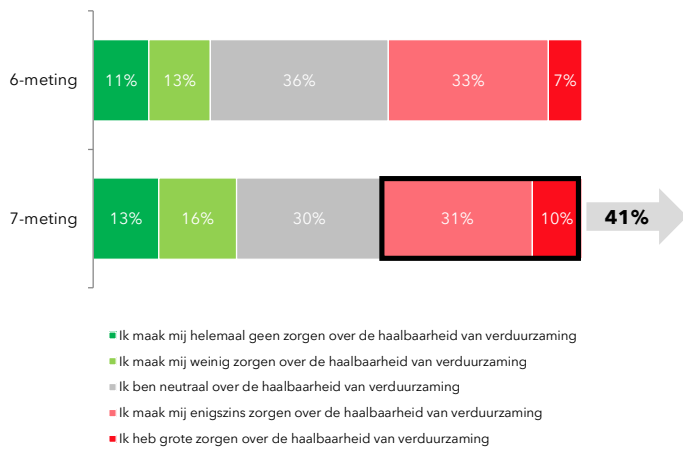
- 1-meting: 20 december 2019 tot 9 januari 2020
- 2-meting: 19 november tot 9 december 2020
- 3-meting: 14 januari tot 27 januari 2022
- 4-meting: 16 februari tot 15 maart 2023
- 5-meting: 12 februari tot 11 maart 2024
- 6-meting: 7 maart tot 3 april 2025
- 7-meting: 27 maart tot 27 april 2026**

2. GEOPOLITIEKE ONRUST

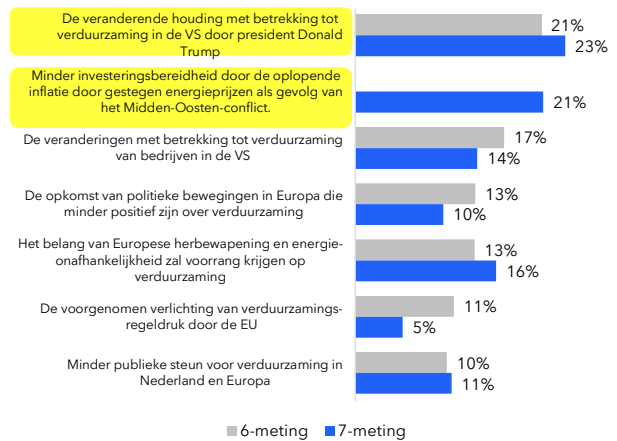
4 op de 10 maakt zich zorgen over de haalbaarheid van verduurzaming door de geopolitieke ontwikkelingen; met name door de ontwikkelingen in de VS en stijgende energieprijzen.

HAALBAARHEID VERDUURZAMING DOOR GEOPOLITIEK

Vraag: Hoe kijkt u op dit moment naar verduurzaming gezien de politieke veranderingen wereldwijd?

ZORGEN OM HAALBAARHEID VERDUURZAMING

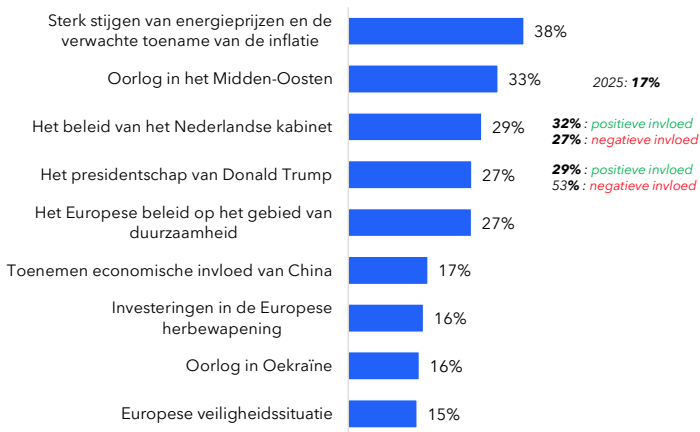

Vraag: U heeft aangegeven zich (enigszins) zorgen te maken over de haalbaarheid van verduurzaming. Wat is hiervoor de belangrijkste reden? (n=98, 104)

2. GEOPOLITIEKE ONRUST

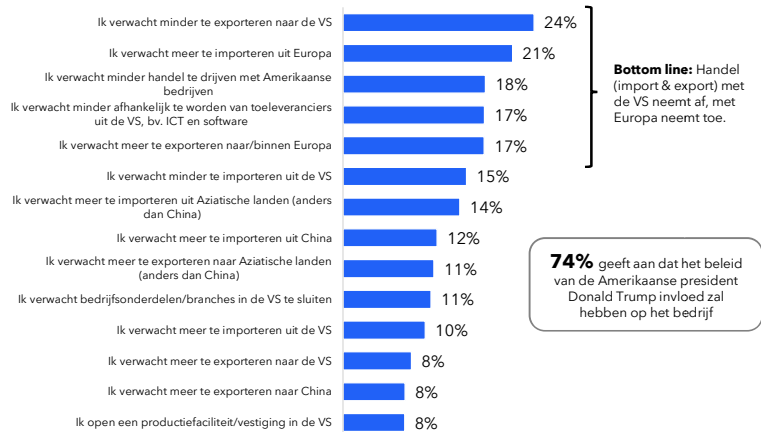
Men verwacht van de stijgende energieprijzen en de oorlog in het Midden-Oosten de meeste impact op bedrijfsvoering. Ook van het presidentschap van Trump verwacht de meerderheid impact.

MATE VAN INVLOED

Vraag: Welke van de volgende ontwikkelingen verwacht u dat de grootste invloed zal hebben op uw bedrijfsvoering?, max 3 mogelijk.

INVLOED TRUMP

Resultaten zijn vergelijkbaar met die van 2025

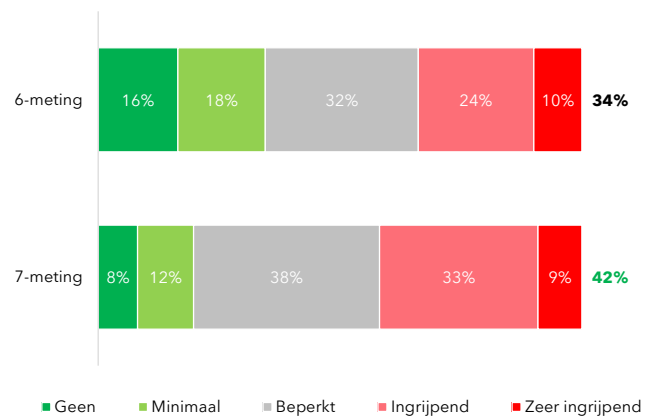
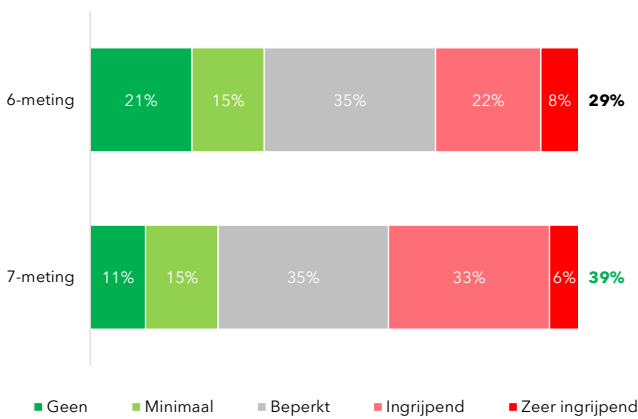
Vraag: U heeft aangegeven dat u verwacht dat het beleid van president Trump van invloed zal zijn op uw bedrijf. Wat verwacht u dat de invloed zal zijn? (n=186)

2. GEOPOLITIEKE ONRUST

De impact van een aanvoer- of afzetketen in gebieden waar oorlog dan wel onzekerheid heerst is groter geworden. Met ook meer ingrijpende gevolgen voor de supply chain strategie.

IMPACT OORLOG/POLITIEKE ONZEKERHEID IN DE KETEN

AANPASSING TOELEVERINGSKETEN STRATEGIE DOOR ONRUSTIGE GEBIEDEN

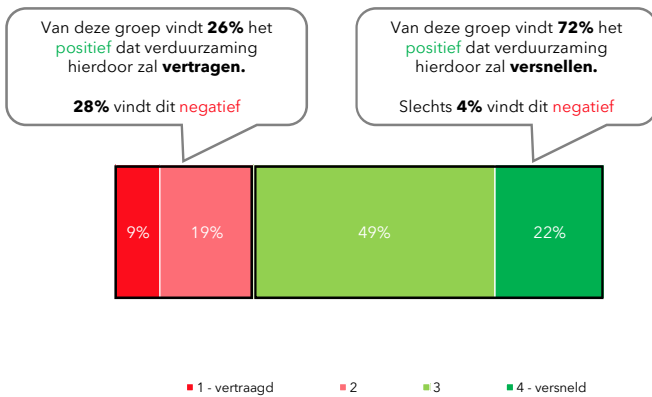
Vraag: In welke mate heeft uw bedrijf te maken met een aanvoer- of afzetketen in gebieden waar oorlog dan wel politieke/ maatschappelijke onzekerheid heerst? Hoe groot is de impact voor uw bedrijf?

Vraag: In welke mate wordt de toeleveringsketen-strategie binnen uw bedrijf aangepast wanneer de zekerheid van uw toelieferingen afhankelijk is van gebieden waar oorlog dan wel politieke/maatschappelijke onzekerheid heerst?

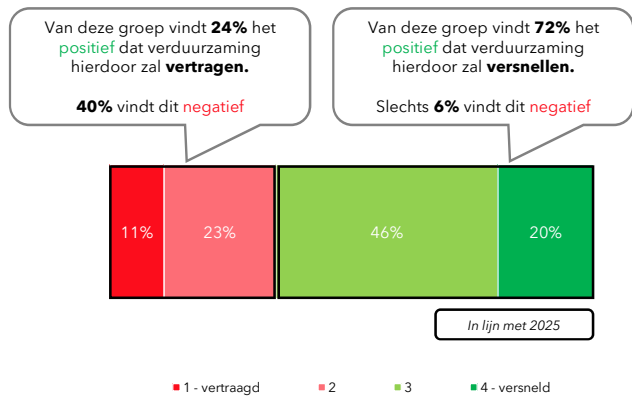
2. GEOPOLITIEKE ONRUST

De ruime meerderheid is het eens dat de verduurzaming in Europa versneld zal worden door de urgentie tot energie-onafhankelijkheid door het Midden-Oosten en herbewapening.

VERDUURZAMING EUROPA - INVLOED OORLOG MIDDEN-OOSTEN

VERDUURZAMING EUROPA - INVLOED HERBEWAPENING

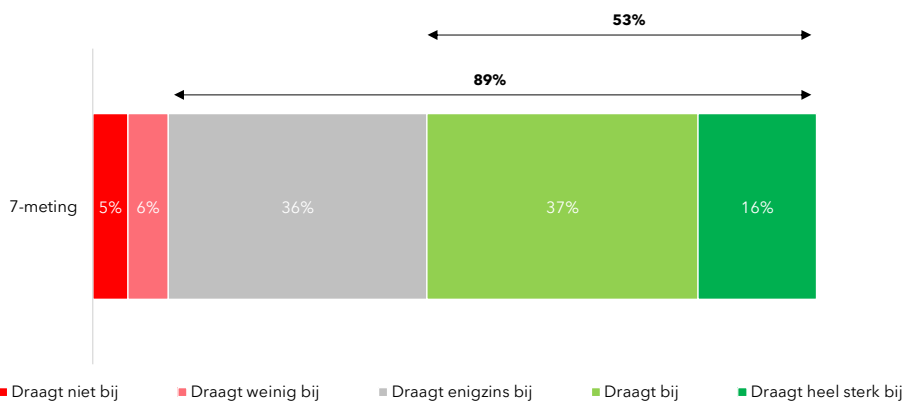
Vraag: De oorlog in het midden oosten heeft ervoor gezorgd dat de urgentie tot energie-onafhankelijkheid in Europa is toegenomen. Denkt u dat de verduurzaming in Europa vertraagd of versneld zal worden als gevolg van deze ontwikkelingen?

Vraag: Hiernaast wordt er door deze ontwikkelingen ook gesproken over een zogenaamde 'herbepapening': Een flinke toename in de defensie-uitgaven voor Europese landen. Denkt u dat de verduurzaming in Europa vertraagd of versneld zal worden als gevolg van deze ontwikkelingen?

2. GEOPOLITIEKE ONRUST

Bijna alle ondernemers zien verduurzaming als een bijdrage aan de strategische autonomie van Nederland en Europa in de wereld.

VERDUURZAMING ALS BIJDRAGE AAN DE STRATEGISCHE AUTONOMIE VAN NEDERLAND EN EUROPA

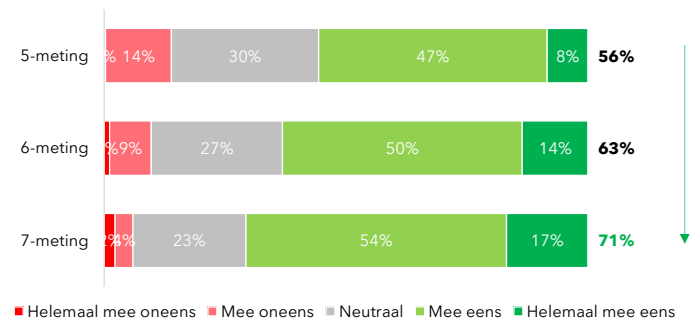
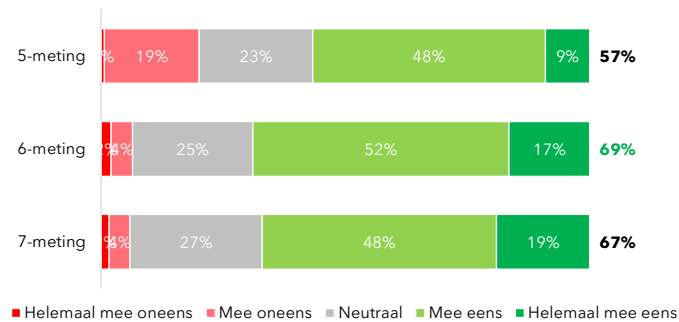
Vraag: In hoeverre ziet u verduurzaming als een bijdrage aan de strategische autonomie van Nederland en Europa in de wereld?

2. GEOPOLITIEKE ONRUST

De oplopende geopolitieke spanningen leiden tot verwachtingen van zowel stijgende inflatie als hogere rente, wat invloed heeft op de financiering van duurzaamheid binnen het bedrijf.

TOENEMENDE INFLATIE DOOR GEOPOLITIEKE SPANNINGEN

STIJGENDE RENTE DOOR GEOPOLITIEKE SPANNINGEN

22% geeft aan duurzaamheidsinvesteringen hierdoor **uit te stellen of te beëindigen**.
 53% geeft aan momenteel verduurzamingsinvesteringen te **heroverwegen**.
 25% laat ze ondanks slechtere financierbaarheid toch **doorgaan**.

Stelling: Ik verwacht dat door (geo)politieke spanningen de inflatie zal toenemen wat gevolgen heeft voor de betaalbaarheid van duurzame investeringen en de hoogte van de financiering van verduurzaming binnen mijn bedrijf

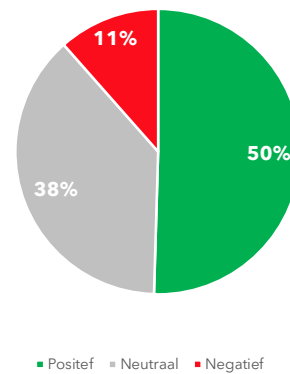
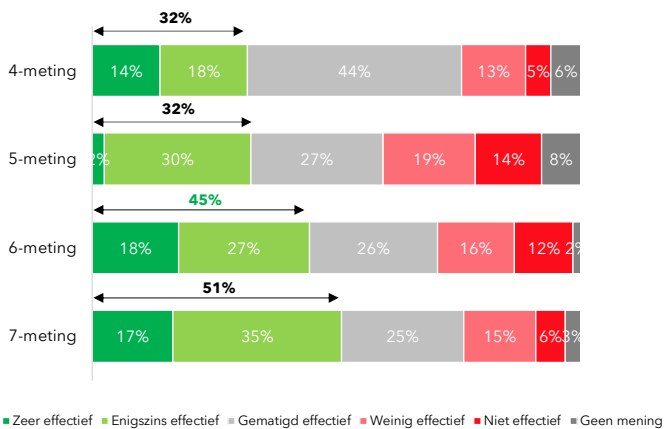
Stelling: Ik verwacht dat door geopolitieke spanning de rente zal stijgen wat gevolgen heeft voor de financiering van verduurzaming binnen mijn bedrijf

3. OVERHEIDSBELEID OMTRENT DUURZAAMHEID

De helft vond het vorige Nederlandse duurzaamheidsbeleid effectief, er is een positieve trend. Er is vertrouwen in het kabinet Jetten op dit onderwerp, 50% verwacht een positieve impact.

EFFECTIVITEIT DUURZAAMHEIDSBELEID

INVLOED NIEUWE KABINET JETTEN

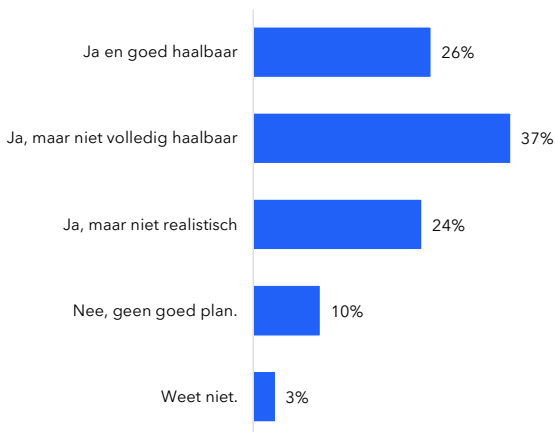
Vraag: Vindt u het duurzaamheidsbeleid van de Nederlandse regering effectief?, in 2026 (7-meting); Vand u het duurzaamheidsbeleid van de vorige Nederlandse regering effectief?

Vraag: Heeft het nieuwe Nederlandse kabinet Jetten volgens u een positief of negatief effect op het duurzaamheidsbeleid in Nederland?

2. GEOPOLITIEKE ONRUST

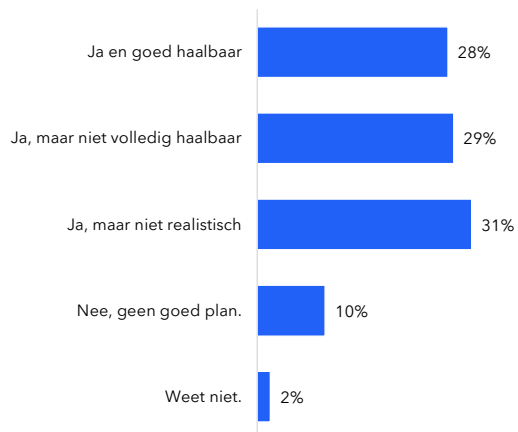
Ca. een kwart van de ondernemers geeft aan dat het duurzaamheidsbeleid en het verminderen van de regeldruk van het kabinet Jetten haalbaar is. 10% vindt het geen goede plannen.

KABINET JETTEN DUURZAAMHEIDSBELEID

Vraag: Het Nederlandse Kabinet Jetten heeft haar duurzaamheidsbeleid bekend gemaakt. Zo zet het onder meer in op de bouw van nieuwe kerncentrales en versnelde uitrol van windmolens op zee. Er is aandacht voor het versterken van het stroomnet om de toename van duurzame energie aan te kunnen. En er is het Klimaatplan 2025-2035: Een concreet stappenplan richting 90% minder uitstoot in 2040. Vindt u het duurzaamheidsbeleid van de regering een goed en haalbaar plan?

KABINET JETTEN - REGELDRUK VERMINDEREN

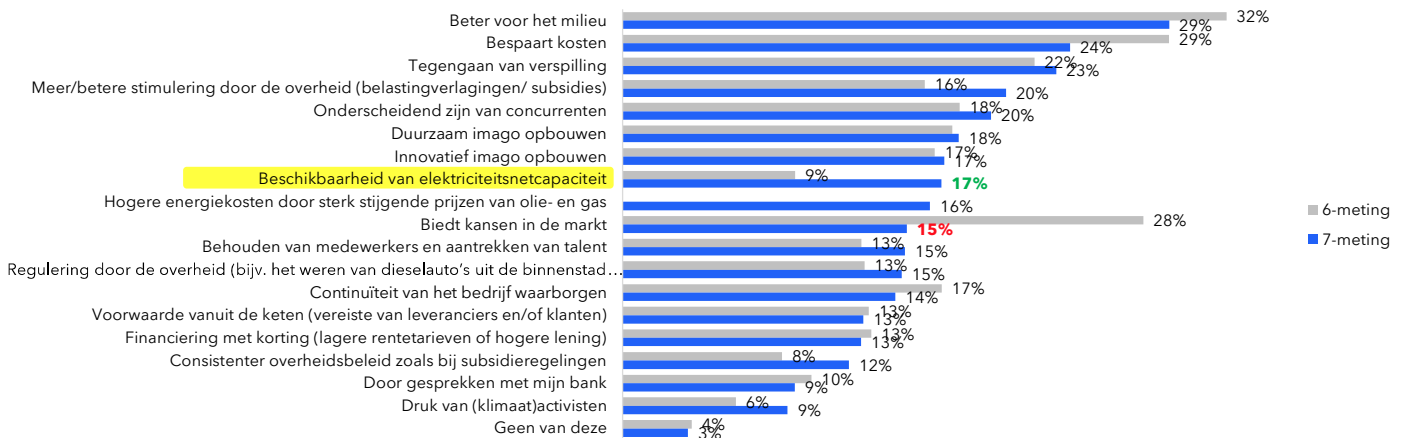

Vraag: Het Nederlandse Kabinet Jetten wil de regeldruk voor Nederlandse bedrijven verminderen om de concurrentiepositie te verbeteren. Het kabinet wil de regeldruk voor ondernemers aanpakken met als doel 500 regels te schrappen of te vereenvoudigen vóór de zomer van 2026. Hiermee wordt gestreefd naar een vermindering van 20% van de regeldrukkosten. Vindt u de voorgenomen plannen voor minder regeldruk een goede stap?

3. OVERHEIDSBELEID OMTRENT DUURZAAMHEID

Beschikbaarheid van het elektriciteitsnetcapaciteit is belangrijker geworden om actiever duurzaam te kunnen ondernemen.

DRIVERS ACTIEVER VERDUURZAMING

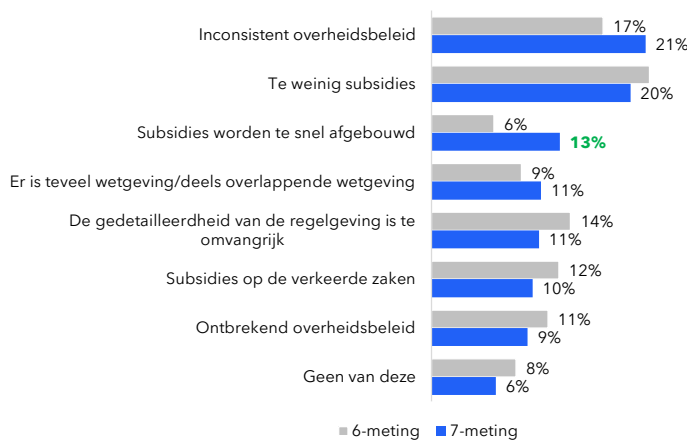
Vraag: Waardoor zou uw bedrijf actiever gaan verduurzamen of actiever worden met duurzaam ondernemen?

3. OVERHEIDSBELEID OMTRENT DUURZAAMHEID

Knelpunten in het overheidsbeleid gaan met name over inconsistentie en over subsidies. Een grotere groep ziet nu het snel afbouwen van subsidies als een knelpunt.

KNELPUNTEN DUURZAME WETGEVING

WAAROM?

Sentiment onder deze groep:

Doordat een kabinet er gemiddeld misschien 2 jaar zit zijn ze pas eigenlijk net begonnen met het uitvoeren van hun plannen en dan komt er weer een nieuw kabinet die het totaal anders wil.

Sentiment onder deze groep:

De kosten van duurzame aanpassingen zijn hoog, terwijl de beschikbare subsidies onvoldoende zijn om deze investeringen te dekken.

Sentiment onder deze groep:

Nog onvoldoende geïmplementeerd en nu als subsidies afgeschaft of sterk verminderd.

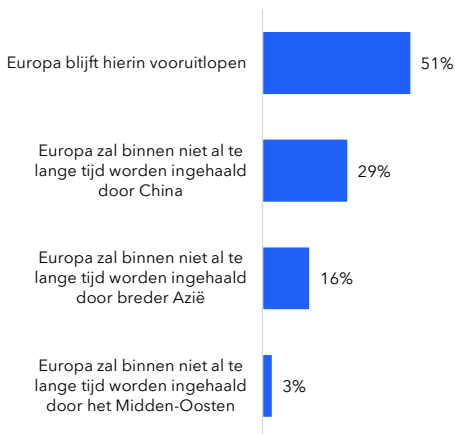
Subsidies worden vaak te snel afgebouwd, waardoor het lastig is om langetermijninvesteringen te plannen en op te schalen.

Vraag: Waar zit voor u het grootste knelpunt bij het voldoen aan duurzame wetgeving?

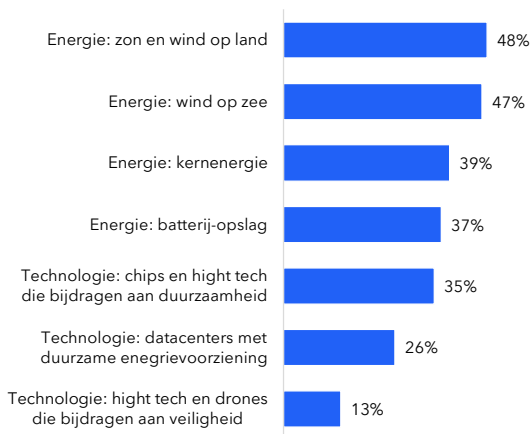
3. OVERHEIDSBELEID OMTRENT DUURZAAMHEID

De helft van de ondernemers denkt dat Europa voorop zal blijven lopen op het gebied van duurzame innovaties. Competitief voordeel kan met name behaald worden op duurzame energie.

VOOROP LOPEN NL & EU DUURZAME INNOVATIES

COMPETITIEF VOORDEEL TE BEHALEN

Kernenergie draagt bij aan duurzaamheid:

8% Oneens
23% Neutraal
69% Eens

Vraag: In hoeverre denkt u dat Nederland en Europa voorop blijven lopen op het gebied van duurzaamheid en duurzame innovaties in de wereld?

Vraag: Op welke duurzaamheidssterreinen kan Nederland een competitief voordeel behalen?

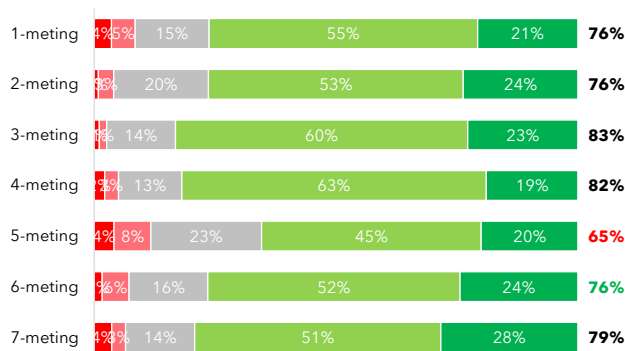
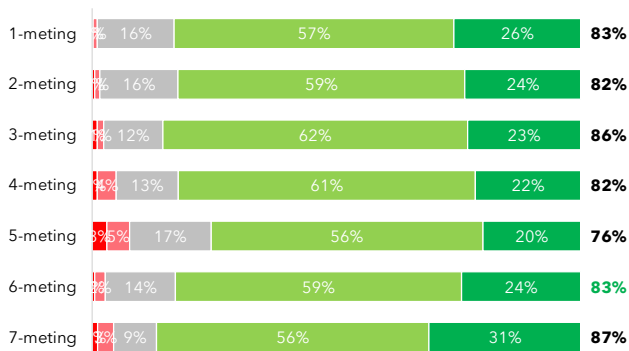
Stelling: De productie van kernenergie draagt bij aan duurzaamheid

4. HOUDING OMTRENT EN IMPACT VAN VERDUURZAMING

De houding t.o.v. duurzaamheid binnen het eigen bedrijf is overwegend positief. De ondernemers zijn het eens dat het (heel erg) noodzakelijk is om binnen het bedrijf te verduurzamen.

HOUDING T.O.V. DUURZAAMHEID BINNEN BEDRIJF

NODDZAAK VERDUURZAMING

■ Heel negatief ■ Negatief ■ Neutraal ■ Positief ■ Heel positief

■ Helemaal niet noodzakelijk ■ Niet noodzakelijk ■ Neutraal
■ Noodzakelijk ■ Heel erg noodzakelijk

Vraag: Wat is uw houding ten opzichte van duurzaamheid binnen uw bedrijf?

Vraag: In hoeverre vindt u verduurzaming binnen uw bedrijf noodzakelijk?

4. HOUDING OMTRENT EN IMPACT VAN VERDUURZAMING

Ruim 8:10 vindt verduurzaming van het bedrijfsleven belangrijk. Ca. 7:10 ziet verduurzaming als de motor van innovatie achter het bedrijf en dat het bedrijfsleven op verduurzaming moet voorlopen op particulieren.

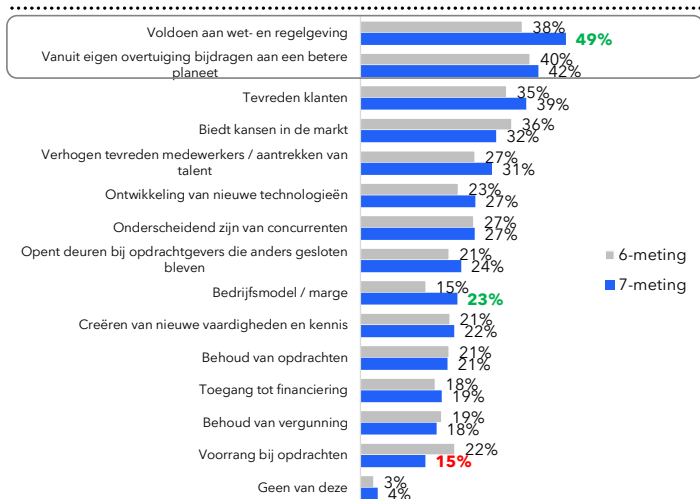
STELLINGEN - HOUDING T.A.V. DUURZAAMHEID

	4-meting	5-meting	6-meting	7-meting
Het is belangrijk dat het bedrijfsleven verduurzaamt	75%	73%	81%	82%
Verduurzaming is de motor van innovatie voor mijn bedrijf	59%	52%	65%	68%
Het bedrijfsleven zou moeten voorlopen op particulieren op verduurzaming	75%	71%	74%	67%
Het bedrijfsleven loopt voor op particulieren op het gebied van duurzaamheid	-	54%	69%	63%
Het creëren van duurzame impact vind ik belangrijker dan winstmaximalisatie	62%	54%	58%	63%
Het bedrijfsleven loopt voor op de publieke sector op het gebied van duurzaamheid	-	49%	69%	61%

4. HOUDING OMTRENT EN IMPACT VAN VERDUURZAMING

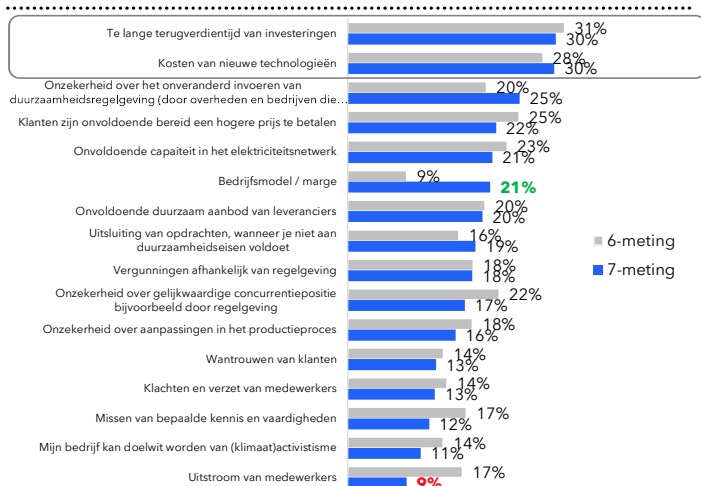
De belangrijkste positieve invloed van verduurzaming is het voldoen aan regelgeving, gevolgd door een persoonlijke overtuiging bij te dragen en tevreden klanten. De negatieve invloed hangt vooral samen met de kosten.

UITING POSITIEVE INVLOED

Vraag: Als u verduurzaamt, op wat voor manier denkt u dat de positieve invloed van verduurzaming zich zal uiten?

UITING NEGATIEVE INVLOED

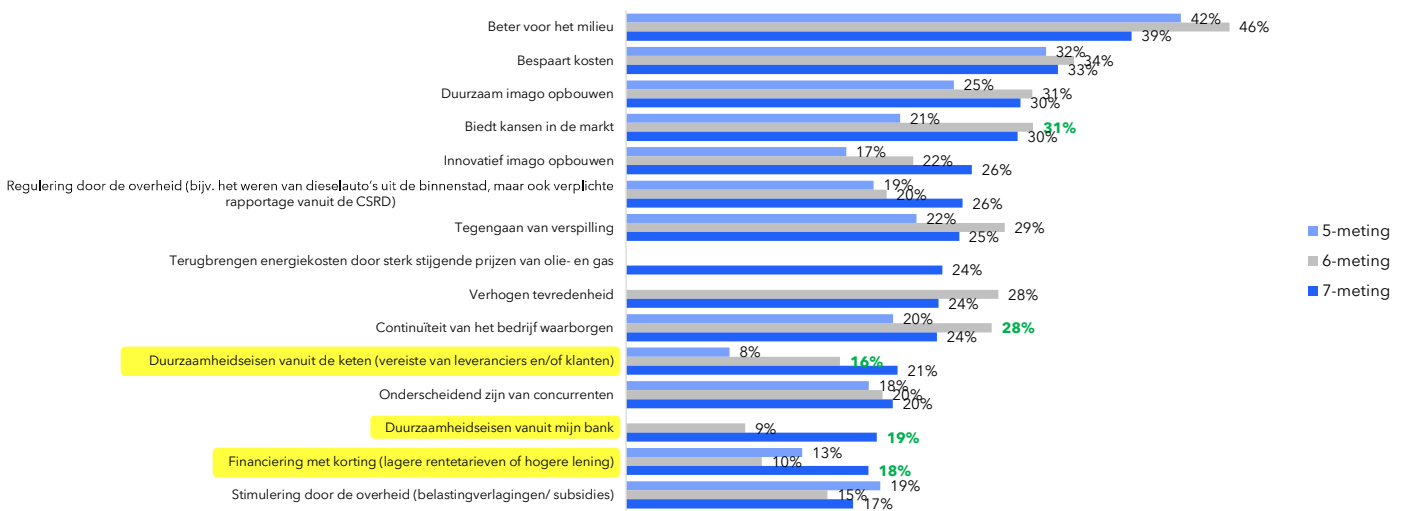

Vraag: Op wat voor manier denkt u dat verduurzaming een negatieve invloed kan hebben?

5. GEDRAG OMTRENT VERDUURZAMING

Belangrijkste drijfveren voor verduurzaming blijven: beter voor het milieu, kostenbesparing, het opbouwen van een imago & kansen in de markt. De duurzaamheidseisen vanuit de keten en/of bank en financiering met korting zijn belangrijker geworden.

DRIJFVEREN VOOR VERDUURZAMING

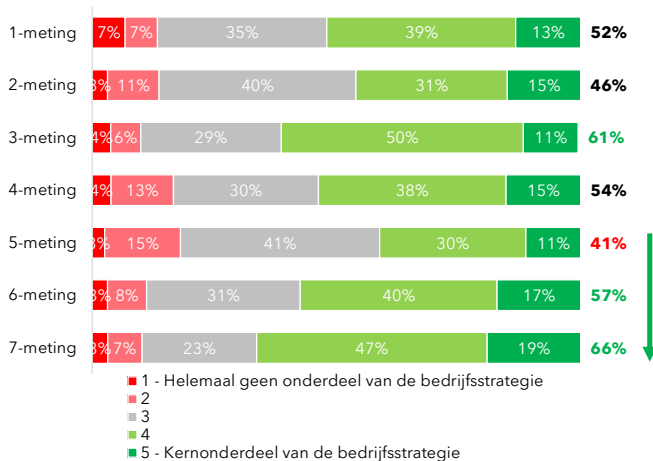

Vraag: Wat zijn momenteel de belangrijkste drijfveren voor uw bedrijf om duurzaam te ondernemen?

5. GEDRAG OMTRENT VERDUURZAMING

De mate waarin duurzaamheid een onderdeel van de bedrijfsstrategie is, is opnieuw toegenomen. **7:10** heeft een transitieplan, vaak gekoppeld aan externe doelstellingen.

BEDRIJFSSTRATEGIE

Vraag: In hoeverre is duurzaamheid onderdeel van de bedrijfsstrategie?

DUURZAAMHEIDSPAN

	4-meting	5-meting	6-meting	7-meting
Transitieplan: Ja	64%	64%	65%	70%
<i>Is dit gekoppeld aan externe doelstellingen?</i>				
Ja, aan akkoord van Parijs (Net Zero in 2050)	41%			
Ja, aan de klimaatwet in Nederland	53%			
Nee, enkel aan interne doelstellingen	25%			
Weet ik niet	0%			
<i>Hoe zijn deze doelstellingen gekoppeld aan managementbeloningen?</i>				
Variabele bonusregeling	51%			
Strategische integratie	63%			
KPI's als maatstaf	33%			
Dat doen wij niet	8%			

Vraag: Heeft uw bedrijf een verduurzamingsplan?

Vraag: U heeft aangegeven dat uw bedrijf een transitieplan heeft voor verduurzaming. Is dit gekoppeld aan de externe doelstellingen? (n=181)

Vraag: Hoe zijn verduurzamingsdoelstellingen gekoppeld aan managementbeloningen?

5. GEDRAG OMTRENT VERDUURZAMING

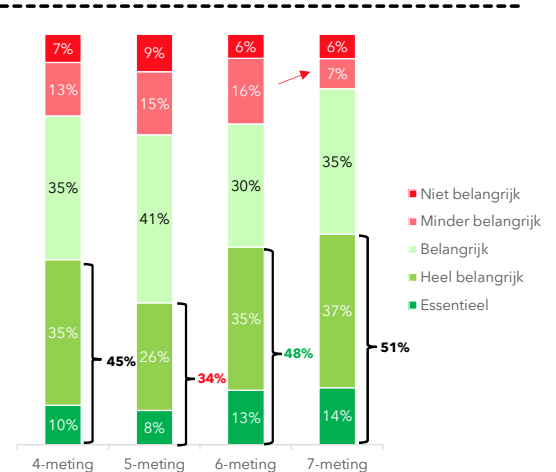
Na omzet is verduurzamen de hoogste strategische prioriteit. Groei via (duurzame) innovatie heeft meer prioriteit gekregen.

STRATEGISCHE PRIORITEITEN (TOP 10)

	4-meting	5-meting	6-meting	7-meting
Omzet vasthouden/ vergroten	24%	31%	32%	30%
Verduurzamen	36%	45%	29%	29%
Groei via duurzame productinnovatie	18%	13%	15%	24%
Personeel (o.a. aantrekken en vasthouden van talent)	38%	24%	22%	22%
Implementeren van Artificial Intelligence (AI) in de bedrijfsvoering	-	19%	16%	22%
Kosten besparen/ reorganiseren	33%	40%	27%	21%
Groei via algemene productinnovatie	14%	17%	11%	19%
R&D / Innoveren	16%	9%	13%	17%
Digitaliseren	22%	15%	15%	14%
Structurele heroriëntatie van verdienmodel/bedrijfsactiviteiten	9%	9%	12%	13%

Vraag: Welke drie strategische prioriteiten zijn voor uw onderneming het meest relevant in de komende 12 maanden?

AANTREKKEN VAN TALENT

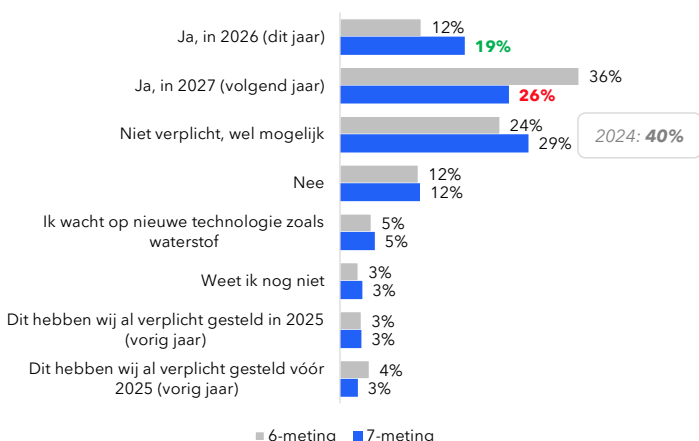

Vraag: Hoe belangrijk is uw duurzame strategie voor het aantrekken van personeel/talent?

5. GEDRAG OMTRENT VERDUURZAMING

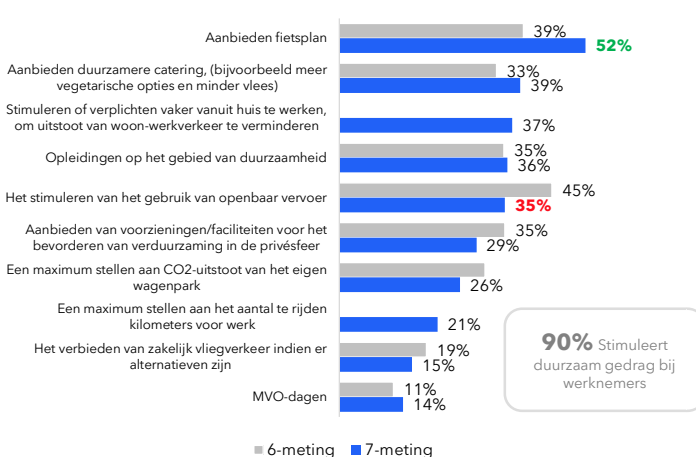
Meer bedrijven gaan dit jaar een elektrische auto verplicht stellen (zakelijke wagenpark). 90% stimuleert ook duurzaam gedrag bij werknemers, een fietsplan wordt vaker aangeboden.

ELEKTRISCH WAGENPARK

Vraag: Gaat u voor uw zakelijke wagenpark elektrisch rijden verplicht stellen?

STIMULEREN VAN DUURZAAM GEDRAG BIJ WERKNEMERS

Vraag: Stimuleert u ook duurzaam gedrag bij uw werknemers?

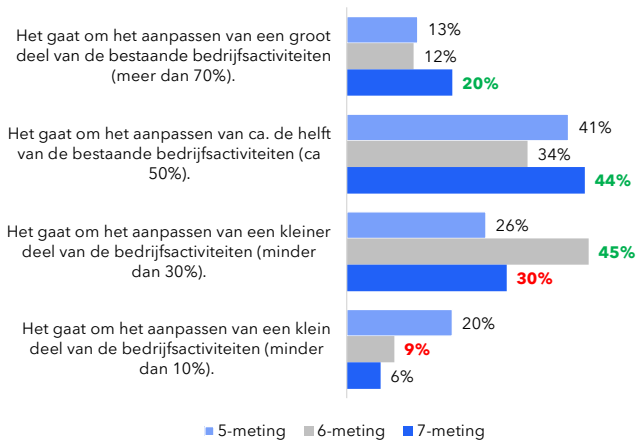
Vraag: Op welke manier doet u dat?

Base: Indien duurzaam gedrag bij werknemers gestimuleerd wordt (n=235)

6. EISEN VANUIT DE KETEN & ESG-CRITERIA

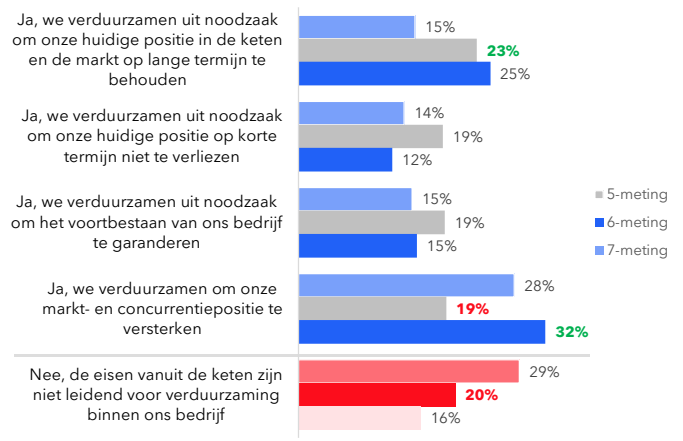
De impact van keteneisen raken vaker meerdere bedrijfsactiviteiten (50+%). In groeiende mate om concurrentiepositie te versterken.

IMPACT DUURZAAMHEIDSEISEN VANUIT DE KETEN

Vraag: Hoe groot is de impact op uw bedrijfsmodel als gevolg van de eisen vanuit de keten rondom verduurzaming?
Base: Indien er eisen vanuit de keten worden gesteld (n=243).

IMPACT OP BEDRIJFSMODEL

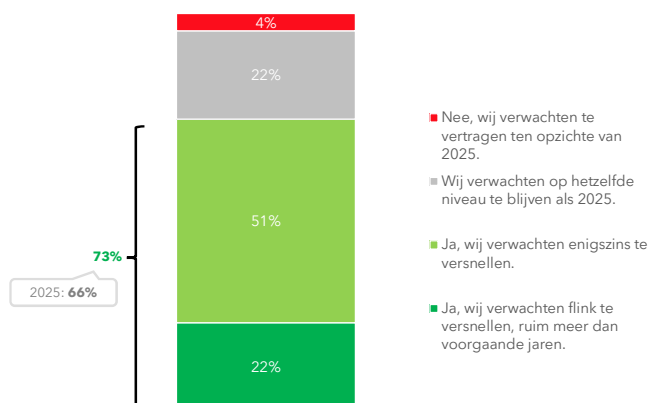

Vraag: Zijn de eisen vanuit de keten leidend in het doorvoeren van veranderingen wat betreft duurzaam ondernemen?
Base: Indien er eisen vanuit de keten worden gesteld (n=243).

6. EISEN VANUIT DE KETEN & ESG-CRITERIA

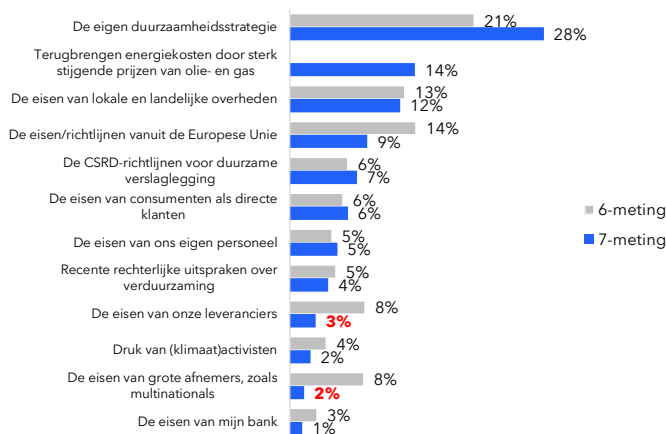
Meer bedrijven - 73% - verwacht de verduurzamingsinspanningen in 2026 te versnellen. Eigen eisen, prijzen en wetgeving zijn hierin sterkere factoren dan de keteneisen.

VERSNELLING DUURZAAMHEIDSINSPANNINGEN

Vraag: Verwacht u dat u de verduurzamingsinspanningen voor uw bedrijf in 2026 gaan versnellen ten opzichte van 2025?

IMPACT OP VERSNELLING

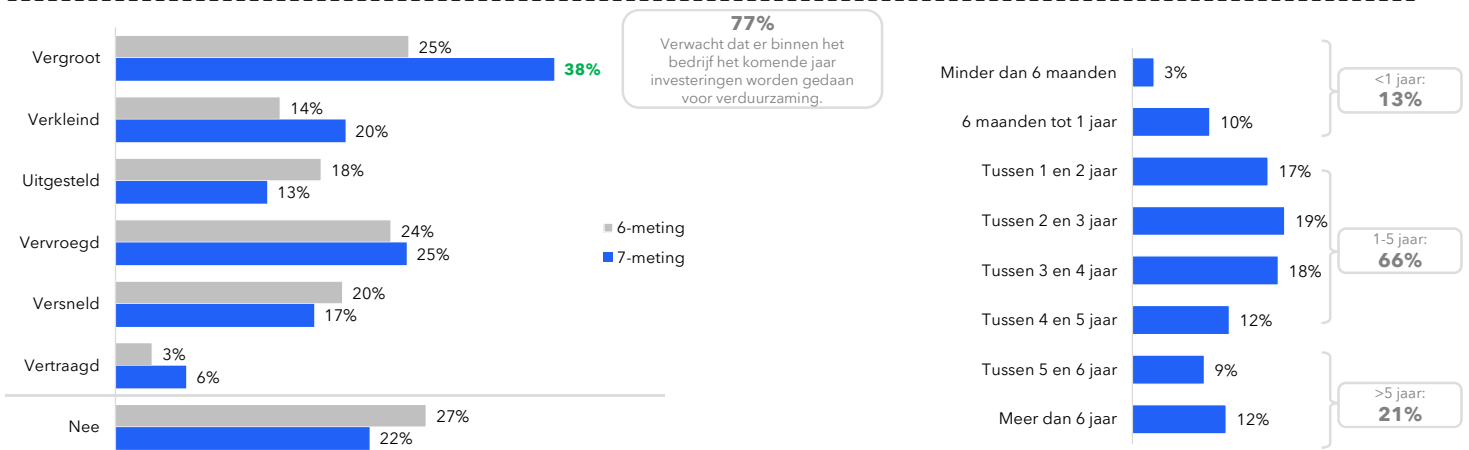

Vraag: Wie of wat heeft de grootste impact op het versnellen van uw verduurzaming?

7. FINANCIERING EN ROL VAN FINANCIËLE INSTELLINGEN

77% van de ondernemers verwacht een duurzaamheidsinvestering te gaan doen komend jaar. De voorgenomen investeringen zijn vaker vergroot vergeleken vorig jaar.

VERANDERING VERDUURZAMINGSINVESTERINGEN

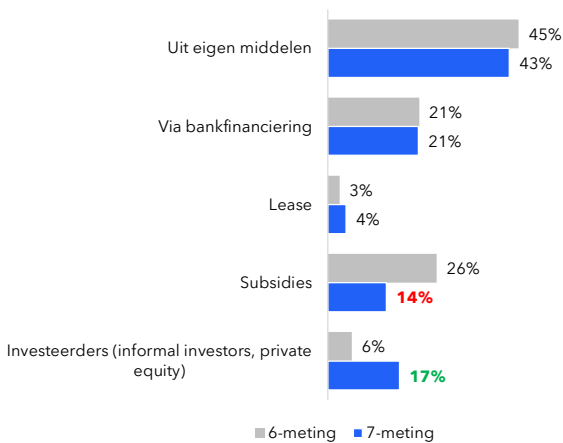

Vraag: Heeft u in het afgelopen jaar veranderingen aangebracht in de (voorgenomen) verduurzamingsinvesteringen van uw bedrijf?
 Vraag: Wat is de termijn van de terugverdientijd van uw investering gemiddeld?

7. FINANCIERING EN ROL VAN FINANCIËLE INSTELLINGEN

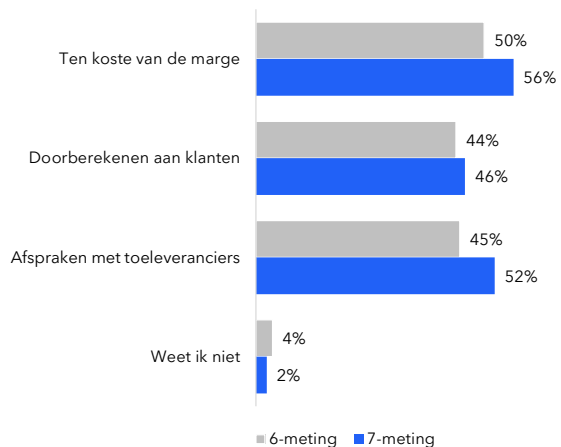
De meeste verduurzamingsinvesteringen worden uit eigen middelen gefinancierd – minder vanuit subsidies en meer vanuit investeerders.

FINANCIERING VERDUURZAMING

Vraag: Hoe financiert uw bedrijf verduurzaming?
Base: Indien verduurzamingsinvestering verwacht (n=198)

EXTRA KOSTEN VERDUURZAMING VERDELEN

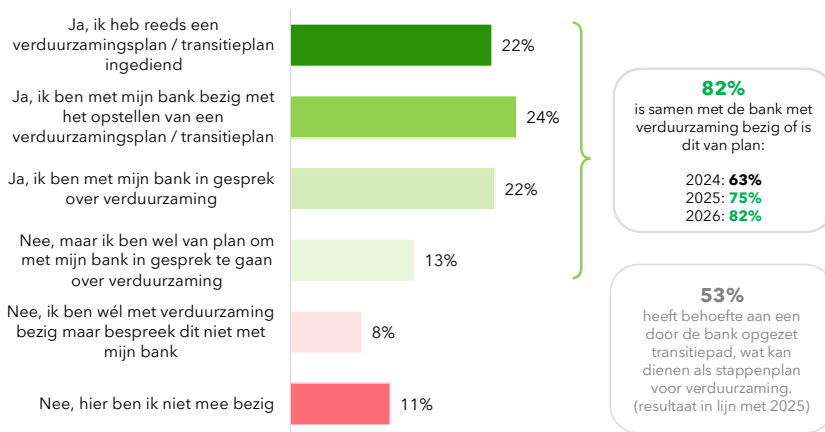

Vraag: Hoe verwacht u de kosten voor verduurzamingsinvesteringen te verdelen (in uw bedrijf, of in uw branche)?
Base: Indien verduurzamingsinvestering verwacht (n=198)

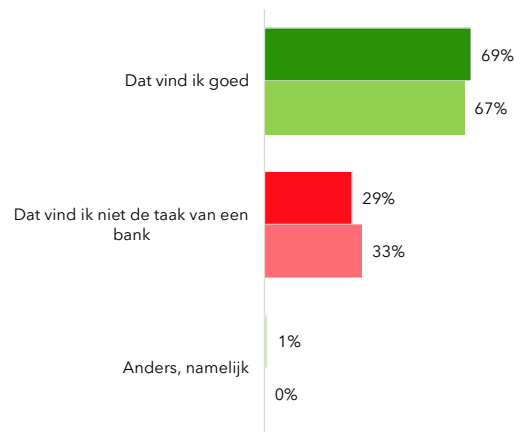
7. FINANCIERING EN ROL VAN FINANCIËLE INSTELLINGEN

Het aandeel bedrijven dat samen met een financiële instelling/bank bezig is met verduurzamingsplannen is de afgelopen jaren sterk toegenomen (nu 82%). Het hanteren van ESG-criteria door banken wordt als positief gezien.

SAMENWERKING MET FINANCIËLE INSTELLING / BANK

ESG-CRITERIA BIJ TOEKENNEN VAN FINANCIERING

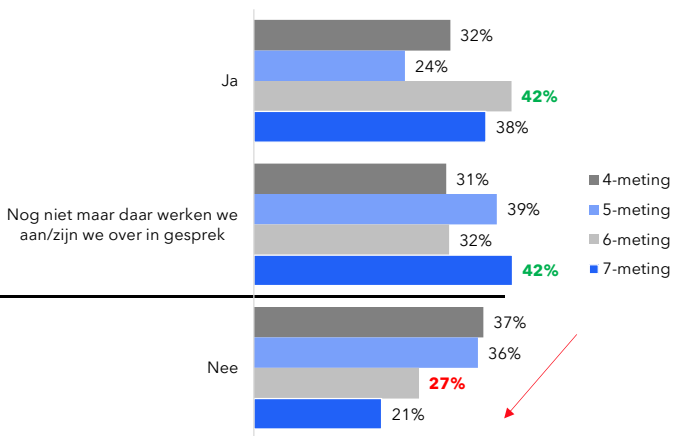
Vraag: Bent u reeds samen met een financiële instelling / uw bank bezig met verduurzaming van uw bedrijf?
 Vraag: Ik heb behoefte aan een door mijn bank opgezet transitiepad, wat kan dienen als een stappenplan voor verduurzaming binnen mijn bedrijf. (helemaal mee oneens – helemaal mee eens)

Vraag: Bij het toekennen van financiering hanteren banken in toenemende mate ESG-criteria om verduurzaming bij hun klanten te stimuleren. Wat vindt u daarvan?

7. FINANCIERING EN ROL VAN FINANCIËLE INSTELLINGEN

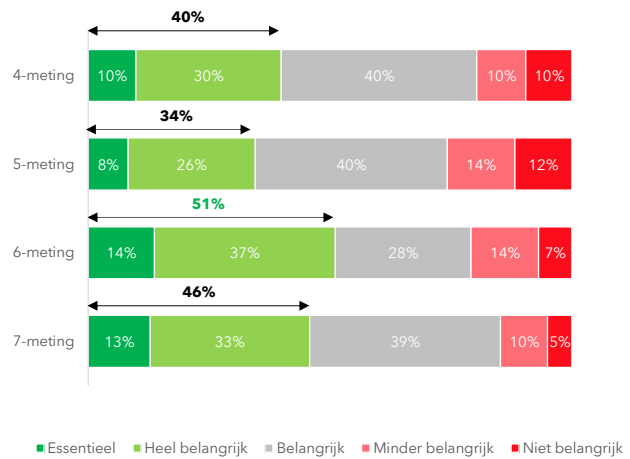
Er is een positieve trend te zien op het gebruik van rentekorting. Voor bijna de helft van de ondernemers is dit zelfs van heel groot/essentieel belang.

GEBRUIK RENTEKORTING

Vraag: Maakt u al gebruik van rentekorting door de bank voor uw verduurzaming?

BELANG RENTEKORTING

Vraag: Hoe belangrijk is het verlenen van rentekorting door de bank voor uw verduurzaming?

DVJ Research Group is ISO20252 & ISO27001 certified and operates conform ESOMAR standards | All rights reserved | The information in this document is strictly confidential

